

Lars Andersson i Högfors, Skinnskatteberg.

Skinnskatteberg C:1 (1623-1677) Bild 45 / sid 41 (AID: v74049.b45.s41, NAD: SE/ULA/11336)

Högfors (Högforsen) ligger strax norr om dagens Skinnskatteberg.

Årens 1644. Den 2. maj, om den Tioften
Lasse Andersson i Högfors, med sin fru
och broderskonnen, Bengtson sin broder
Jacob Andersson, ut om Sjövidsbalken
Gnilden, Jacob gaff: bedröffande ett löfde-
= löger, att även om den i den ära
Sjövidsbalken, bunnat blef dödt fört,
hos i beständande om han skulle vilja
med gammal, Hansson Anders Jacobson
i malingsborg hade mycket lytt för sin
fadern var om, man när faderen rötet
ville, loffnade Jacob at han ville geffva
till Sjöviken, både för hemmet och sig
för hemmet - 5. Daler, för sig - 10 Daler,
sedan äro han sin döds gärning, som sedan
Aldrig till Sjöviken, eller Sjövidsbalken
- 5. älgvrid, blef dödt hos sin broder Lasse
i Högfors, Efter V. Confitory, som måste han
= giffva honom, och utlagga hans pligt till Sjöviken
eller Sjöviken hemmet, som han ville i Sjöviken

Texttydning, bl.a. med hjälp av en dialog på Anbytarforum med svar från Gunlög Ström. I ett senare meddelande framkommer en omtolkning av ordet "ätte" som har betydelse för innehållet, se nedan.

Ordagrann texttydning:

Anno 1644 Then 2 maj om en Torsdag Lasse Andersson i Högfors, mäd sin son och brodersöner, Begrof sin broder Jacop Andersson ut om kyrkiebalken vilken Jacop haver bedrivfit lönskeläger åtte barn mäd en kona ifrån Lööfstads socken, barnet bleff död födt, stod i betänkande om han skulle vigas med henne. Hans son Anders Jacopsson i Malingstorp lade mycket lykt för sin fader där om män när faderen intet wille, lofvade Jacob at han wille gifva till kyrkian både för henne och sigs. För henne -5. daler för sig - 10 daler. Sedan är han sin koos gången, kom sedan aldrig till kyrkia eller Guds bord uti hela -5 ååhrs tids, bleff döods hos sin broder Lasse i Högfors. Efter V. Consistori dom måste han begravva honom, och utlägga hans pligt till kyrkia eller eller begrav han hemma var han wille i backarna.

Försök till text med modern svenska:

Torsdagen den 2 maj 1644 begravde Lasse Andersson i Högfors, med hjälp av son och brorssöner, sin bror Jakob Andersson genom en utomkyrklig begravning.

Denne Jakob hade haft en utomäktenskaplig förbindelse med en kvinna från Västerlövsta socken. och fått ett dödfött barn med henne. Han var beredd att gifta sig med henne. Hans son Anders Jakobsson i Malingstorp gjorde mycket för att få till en överenskommelse för sin fader angående denna sak.

Men när Jakob inte ville lovade han att ge till kyrkan, både för henne och för sig, 5 daler för henne och 10 daler för sig. Sedan han gått därifrån kom han sedan aldrig till kyrkan eller Guds bord under hela 5 års tid.

Jakob dog hos sin broder Lasse i Högfors. Efter fem domar från domkapitlet (*eller: enligt domkapitlets femte paragraf?*) måste han (Lars) begrava honom och betala hans skuld till kyrkan eller begrava honom hemma varhelst han ville.

Kommentar:

Texten gäller ett dödsfall och handlar om Lars Andersson i Högfors och hans bror Jakob. Prästen ägnar en hel sida åt detta och orsaken tycks vara att Jakob blivit begravd på hemmagården utan kyrklig medverkan. Bakgrunden är en konflikt med kyrkan som hänger samman med bestraffningen för att Jakob haft en utomäktenskaplig förbindelse, eller snarare "ickeäktenskaplig" eftersom ingen av de två tycks vara gift. De har fått ett dödfött barn tillsammans. Här används ett medeltida verb "ätte" med betydelsen "få, skaffa". Det används bl.a. om att "få barn".

Det verkar som om "straffskatten" inte har erlagts och att det kanske var ett villkor för att en kyrklig begravning skulle genomföras. Lars tycks få välja mellan att betala broderns skuld till kyrkan och därmed få en kyrklig begravning för honom eller att ordna begravningen själv på hemgården. Det senare alternativet verkställs alltså den 2 maj 1644.

De gängse uppgifterna om dödsdag och den dödes ålder saknas. Kanske prästen därmed ville markera "avstånd" från detta dödsfall?

Texten är en källa för följande slutsatser om Lars Andersson:

Han var bosatt i Högfors(en), Skinnskatteberg 1644.

Han hade en bror på samma boställe vid namn Jakob som dog 1644.

Han hade minst en son och minst två brorssöner.

i oktober 2016/reviderad i januari 2017 och januari 2018